

31.01.2025
KSL/249/03.01.00/2024

Laukaan kunta
kirjaus@laukaa.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.12.2024

LAUSUNTO KIUASSUON TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA, LAUKAA JA ÄÄNEKOSKI

Laukaan ja Äänekosken alueille sijoittuvan Kiuassuon tuulivoimaosayleiskaavoituksen tavoitteena on yhteensä enintään 14 tuulivoimalan toteuttaminen. Kaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 16,87 km². Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaan Äänekosken puolelle sijoittuisi 11 ja Laukaan puolelle 3 tuulivoimalaa. Laukaan ja Äänekosken osayleiskaavat muodostavat yhden kokonaisuuden ja mm. OAS on yhteinen. Keski-Suomen liitto antaa Laukaan ja Äänekosken alueiden osayleiskaavojen osalta samansisältöisen lausunnon Kiuassuon osayleiskaavakokonaisuuden OAS:sta.

Kiuassuon hankkeen YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi tehdään samanaikaisesti kaavan laatimisen kanssa. Osayleiskaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely toteutetaan erillisinä prosesseina. Kaavojen laadinnassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia ja menettelyn yhteydessä tehtäviä selvityksiä. YVA-ohjelman mukaan Kiuassuon hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoon lisäksi kahta toteuttamisvaihtoehtoa: VE1 käsittää 14 tuulivoimalaa ja VE2 käsittää 9 tuulivoimalaa. Keski-Suomen ELY-keskus on antanut yhteysviranomaisen lausunnon YVA-ohjelmasta 4.11.2024. Kiuassuon osayleiskaavan OAS käsittelee VE1:n mukaista 14 voimalan kokonaisuutta.

Keski-Suomen Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023, määrätty tulemaan voimaan 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 2.12.2024 hylännyt kaavasta tehdyt valitukset ja todennut kaavan lainmukaiseksi. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on jätetty yksi valituslupapyyntö ja asian käsittely KHO:ssa on kesken. Voimassa oleva Maakuntakaava 2040 käsittelee mm. seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Kaavaselostuksen mukaan seudullisen kokoluokan tuulivoimatuotannon voi katsoa vaativan vähintään 10 km² laajuisen alueen, kun seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon alaraja on 10 voimalan kokonaisuus (kohta 5.1. Seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet). Maakuntakaavassa 2040 ei ole tv-merkintää Kiuassuon kohdalla.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioiden osayleiskaavoituksen lähtökohtana tulisi selvittää myös YVA-menettelyssä tutkittavan vaihtoehtoon VE2 mukainen 9 voimalan sijoittamiseen perustuva ratkaisu. Mahdollisen maakuntakaavasta poikkeamisen edellytykset tulee selvittää ja perustella yleiskaavan selvitysten ja vaikutusten arviointien kautta, ja näin varmistaa, etteivät vaihemaakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu merkintärajausista poikkeamisten vuoksi. Yleiskaavan mukaisen hankkeen tulisi olla toteuttamiskelpoinen myös huomioiden sen yhteisvaikutukset muiden

tuulivoimahankkeiden ja -alueiden kanssa. Lisäksi tulisi huomioida maakuntakaavojen mahdollistama kokonaisuus.

Kiuassuon tuulivoimaosayleiskaavan OAS:ssa on esitetty Keski-Suomen maakuntakaavatilanne. Lainvoimaisessa Keski-Suomen maakuntakaavassa annetaan kaavamerkintöjen lisäksi merkintöihin liittyviä määräyksiä sekä tarkempaa suunnittelua ohjaavia, koko maakuntaa koskevia määräyksiä. Luonnonvarat-määräyksen mukaan pohjavesiluokituksen mukaisia alueita koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden kemiallinen ja määrällinen tila ei niiden vaikutuksesta heikkene. Pohjavesiluokituksen alueet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa. Kiuassuon kaava-alueen lähellä on maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (Saarikas) ja monipuolisen työpaikka-alueen (Konnevesi) merkinnät ja sitä sivuaa voimalinjan yhteystarvemerkintä. Voimassa olevassa Maakuntakaavassa 2040 päivitetty koko maakuntaa koskeva Uusiutuva energia-määräys on huomioitu OAS:ssa.

Kiuassuon osayleiskaavan alueelle ulottuu Heinäahon E-luokan pohjavesialue ja pohjaveden muodostumisalue. Pohjavesialue olisi hyvä esittää OAS:n ympäristön nykytilannetta kuvaavalla kartalla. YVA-ohjelmassa ja yhteysviranomaisen lausunnossa mainittu Natura-arviointi on syytä mainita selvityksenä OAS:ssa.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 selvitykset ja vaikutusten arvioinnit, erityisesti luonto- ja maisemaselvitykset on syytä huomioida yleiskaavaa laadittaessa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.